

Зауваження

до проекту рішення обласної ради «Про припинення комунального закладу «Василівська спеціальна загальноосвітня школа - інтернат» Запорізької обласної ради шляхом приєднання до комунального закладу «Кам'янська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат» Запорізької обласної ради»

Управлінням юридичного забезпечення діяльності ради виконавчого апарату обласної ради за результатами перевірки проекту рішення «Про припинення комунального закладу «Василівська спеціальна загальноосвітня школа - інтернат» Запорізької обласної ради шляхом приєднання до комунального закладу «Кам'янська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат» Запорізької обласної ради» (далі – проект рішення) на відповідність вимогам Конституції України та чинного законодавства України, із урахуванням стислих строків на вивчення отриманих матеріалів, звертається увага на таке.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Повноваження Запорізької обласної ради у порушених проектом рішення правовідносинах визначено, зокрема, законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

Як визначено статтею 53 Конституції України, повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.

Основними завданнями законодавства України про загальну середню освіту, визначеними статтею 2 Закону України «Про загальну середню освіту» є, зокрема: забезпечення права громадян на доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти; забезпечення необхідних умов функціонування і розвитку загальної середньої освіти.

Згідно з положеннями статті 6 Закону України «Про загальну середню освіту» громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак забезпечується доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах. Відповідальність за здобуття повної загальної середньої освіти дітьми покладається на їх батьків, а дітьми, позбавленими батьківського піклування, - на осіб, які їх замінюють, або навчальні заклади, де вони виховуються.

Одним із елементів доступності освіти є забезпечення належного фінансування закладів освіти, яке здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів шляхом передачі такому закладу освіти цільового обсягу коштів у розмірі фінансового нормативу (з урахуванням відповідних коригуючих коефіцієнтів) бюджетної забезпеченості одного учня, який здобуває повну загальну середню освіту, утримання та забезпечення навчальних закладів обласною радою, що є засновником навчального закладу (ч. 3 ст 16, ст. 17 Закону України «Про місцеве самоврядування», частина третя статті 43 Закону України «Про загальну середню освіту»).

В рішенні у справі «Рисовський проти України» ЄСПЛ вказав на те, що принцип «належного урядування», зокрема, передбачає, що державні органи повинні діяти в належний і якомога послідовніший спосіб. При цьому, на них покладено обов'язок запровадити внутрішні процедури, які посилять прозорість і ясність їхніх дій, мінімізують ризик помилок і сприятимуть юридичній визначеності у правовідносинах. Державні органи, які не впроваджують або не дотримуються своїх власних процедур, не повинні мати можливість уникати виконання своїх обов'язків (заява № 29979/04, пункт 70).

Принцип «належного урядування», як правило, не повинен перешкоджати державним органам виправляти випадкові помилки, навіть ті, причиною яких є їхня власна недбалість (рішення у справі «Москаль проти Польщі» (Moskal v. Poland), пункт 73). Будь-яка інша позиція була б рівнозначною, *inter alia*, санкціонуванню неналежного розподілу обмежених державних ресурсів, що саме по собі суперечило б загальним інтересам (див. там само). Іншими словами, державні органи, які не впроваджують або не дотримуються своїх власних процедур, не повинні мати можливість отримувати вигоду від своїх протиправних дій або уникати виконання своїх обов'язків (див. зазначене вище рішення у справі «Лелас проти Хорватії» (Lelas v. Croatia), пункт 74).

Таким чином, значне фінансування, утримання інтернату у попередніх періодах, без поступового зменшення (скорочення) ресурсів (витрат), що спрямовувались на його діяльність, та заплановане проектом рішення припинення діяльності закладу, що фактично призведе до вивільнення попередньо відремонтованих (побудованих) об'єктів не може бути визнано співмірним засобом та належним способом урядування.

Оскільки пояснювальна записка до проекту рішення взагалі не містить документальних підтверджень заявленої економії, необхідних розрахунків, кошторисів, тощо, оформлених належним чином, а також мотивів обраної стратегії приєднання одного закладу до іншого, обставин неспроможності (невідповідності) припиняемого закладу сучасним стандартам та вимогам, проект рішення підлягає доопрацюванню та додатковому обґрунтуванню.

При доопрацюванні порушеного питання ініціатору проекту рішення слід звернути увагу на питання спроможності комунального закладу

«Кам'янська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат» Запорізької обласної ради виконати всі функції та завдання комунального закладу «Василівська спеціальна загальноосвітня школа - інтернат» Запорізької обласної ради виходячи із контингенту учнів, які в них навчаються, матеріально-технічної бази школи.

Також, наводячи відомості щодо наповнюваності закладів (в розрізі по роках) доцільно не тільки засвідчити подану інформацію належним чином оформленими документами, але й додатково обґрунтувати можливість переведення дітей з одного закладу до іншого приділяючи особливу увагу:

- потужності закладу (спроможності прийняти дітей виходячи із установлених нормативів одночасного перебування, харчування, навчання);
- можливості (доцільності) поєднання нозологій дітей, які отримують соціальні послуги у закладах;
- періоду ухвалення та реєстрації рішення про приєднання школи із співвідношенням до фактичного переведення дітей та зменшення видатків на утримання об'єкту комунальної власності;
- запланованих шляхів подальшого використання об'єктів, що вивільнюються;
- витрат, пов'язаних із перевезенням дітей, необхідності постійного автотранспортного сполучення керівництва, працівників шкіл для вирішення поточних питань їх діяльності, тощо;
- висновків (пропозицій) робочої групи створеної розпорядженням голови обласної ради від 20.07.2018 №95-р;
- інші обставини, що мають суттєве значення при вирішенні питання реорганізації навчальних закладів.

Враховуючи наведене, виявлені недоліки є суттєвими та підлягають усуненню у зв'язку з чим проект рішення підлягає доопрацюванню.

Начальник управління

С.МОРОЗ